Maarten Sprenger

Slim Zoeken op internet

voor thuis, op school en waar je ook bent

Eerste versie

Pagina 42-57 over zoekcommando's (zoekoperatoren)

Een uitgave van **De Wereld van Bovenaf**

4 Commandeer je zoekmachine!

Een commando is een opdracht aan de computer. Zoek*commando's* verbeteren een zoek*opdracht* in Google. Ze maken het zoeken krachtiger en laten overbodige resultaten weg. Door zoekcommando's te gebruiken ga je van 240.000.000 vage mogelijkheden naar 24 heldere treffers over jouw onderwerp.

Tot nu hebben we gezocht met woorden. Bij zoekcommando's gebruik je speciale tekens. Het gaat om onder andere deze tekens: - “” * .. En om het woordje OR (met hoofdletters).

Je gebruikt zoekcommando's *voor* of *na* je zoekwoord in de Google zoekbalk.

- Let op de spaties. Het is in zoekcommando's belangrijk of er juist *wel* of *geen* spaties op een bepaalde plek staan. Volg de aanwijzingen nauwkeurig op.
- Op een toetsenbord staan soms twee tekens op één toets. De bovenste worden getypt in combinatie met de shift-toets. Als daar een ander teken komt te staan dan je verwacht, vraag dan hulp aan iemand voor deze instellingen.

Let wel: zoekcommando's helpen vaak, maar niet altijd. Je leert ze gebruiken door veel te proberen. Het hangt ook af van wat er bij Google achter de schermen gebeurt. Zelf gebruik ik nu zoekcommando 2 en 4 veel, terwijl eerst 1 mijn favoriet was.

Zoekcommando 1. Uitsluiten -

virus -computer

Wat is het? Dit is de truc met het minnetje. Alle zoekresultaten die te maken hebben met het woord achter het minnetje worden verwijderd uit de resultaten-lijst.

Wat typ je? -zoekwoord. Hier staat: min zoekwoord.

Een voorbeeld. De zoekopdracht virus -computer geeft dus meer *ziektes* met een virus en minder hits over *computers* met een virus. Je verandert de richting waarin gezocht wordt.

Let op: het minnetje staat aan het woord vast. Ervoor staat een spatie, anders wordt het een koppelteken zoals in mens-en-natuur. Bekijk deze verschillen: mens -en -natuur (wel spaties) of mens-en-natuur (geen spaties).

Andere voorbeelden

oranje -voetbal

Hiermee krijg je vooral hits op het *koningshuis* en veel minder op *voetbal*. Of andersom:

oranje -nassau

Zo krijg je meer voetbalonderwerpen en minder koningshuis.

Meer woorden uitsluiten kan ook:
oranje -nassau -beatrix -willem -maxima
De woorden nassau, beatrix, willem en maxima hebben een minteken. Dus: we willen alles over oranje weten, maar niet over deze vier woorden. Welke informatie krijg je nu?

check het zelf

Zoek eerst:

waddeneilanden

En dan:

waddeneilanden –vakantie

Zoekcommando's hebben geen invloed op de Google-advertenties bovenaan de pagina. Reclames gaan hun eigen gang!

Verzin een zoekspel
Een leuk, maar best moeilijk spel. Begin met twee zoekwoorden. Bijvoorbeeld noordpool fiets. Samen leveren die woorden meer dan een miljoen hits op. Op welke manier kun je zo weinig mogelijk resultaten overhouden. Of begin met paarden prijzen.

Zoek ook eens noordpool fiets pelle. Misschien zie je nu een van de oudste Nederlandse reclamefilms. *Wie is Pelle?*

Zoekcommando 2. Precies deze woorden zoeken

“kinderen van nederland”

Wat is het? Het zoekcommando met aanhalingstekens zet woorden bij elkaar als zoekterm en zoekt alleen op deze combinatie. De opdracht wordt: zoek deze woorden, in deze volgorde, naast elkaar. Je kunt nu ook lidwoorden en voorzetsels gebruiken.

Wat typ je? Zet een woordgroep tussen “aanhalingstekens”.

Een voorbeeld. Zoek het boek *Kinderen van Nederland* van Jan Paul Schutten. Zoek eerst zonder aanhalingstekens:

kinderen van nederland

Je krijgt nu het boek te zien, maar ook een heleboel andere resultaten waarin het woord kinderen en het woord nederland voorkomen. Zoek daarna met aanhalingstekens, zoals in het voorbeeld bovenaan. Vergelijk de hele eerste bladzijde resultaten van beide opdrachten met elkaar. Waar staat het boek vaker bij?

In de paragraaf *Zoekcommando's samen gebruiken* lees je hoe je nog een stap verder kunt gaan. Zet bijvoorbeeld de schrijversnaam los achter de preciese boektitel.

Nog een voorbeeld. Je wilt iets weten over de mens. Je hebt gehoord dat de mens een diersoort is. Een zoogdier. Gebruik nu de opdracht *Precies deze woorden zoeken*.

"de mens is een zoogdier"

Waarom zoeken we *precies* deze woorden? Met de zin "de mens is een zoogdier" zeg je: het gaat niet om andere zoogdieren, maar alleen om de combinatie met de mens. Je kunt over de mens immers nog duizend andere dingen opzoeken. Net zoals er ook andere zoogdieren zijn. Zonder aanhalingstekens leveren de vijf losse woorden *de mens is een zoogdie*r zo'n 300.000 hits op. Ook hits waar zoogdier en mens ver van elkaar staan. Met aanhalingstekens veel minder.

✓ check het zelf

Neem een boektitel die uit meer woorden bestaat. Misschien ben je er net een aan het lezen ... Zoek de boektitel op. Eerst zonder aanhalingstekens. Daarna met. Zie je verschil?

Dit zoekcommando met aanhalingstekens wordt ook *zoeken op woordgroep* of *exacte combinatie* genoemd. Je mag het met of zonder hoofdletters doen. Dat maakt voor Google geen verschil.

Google doet zelf altijd suggesties. Dat kan heel handig zijn. Maar lang niet altijd. Met de aanhalingstekens negeer je andere mogelijkheden. Je zoekt precies op wat je zelf wilt. Slim.

Het typen van aanhalingstekens op een Windows-computer is een beetje onhandig als je het niet kent. Je moet na het eerste aanhalingsteken meteen de volgende letter typen, pas dan wordt het aanhalingsteken *zichtbaar*. Even uitproberen. Daarna gaat het snel vanzelf.

Zoekcommando 3. Van..tot

stationsweg 10..50

Wat is het? Je kunt hiermee een *van..tot* waarde vinden. Je krijgt dan een concreet resultaat, bijvoorbeeld Stationsweg 27.

Wat typ je? .. Dit commando bestaat uit twee puntjes tussen twee getallen. Let op: geen spaties voor of na de puntjes plaatsen!

onthoud eerst dit

Je hebt zelf al een beetje een idee welk jaartal het moet zijn. Of welke prijs. En het resultaat moet in ieder geval groter zijn dan het eerste getal en kleiner dan het tweede. Het is handig voor jaartallen, afstanden, prijzen, nummers, leeftijden enzovoort.

Een paar voorbeelden. Wil je weten of er in een bepaald tijdperk al stoomschepen waren? Zoek:

stoomschip 1750..1800

Of zoek een overstroming tussen 1400 en 1500:

overstroming 1400..1500

Het werkt ook met bedragen:

fiets 100..150 euro

Zo bepaal je hoe duur de fiets mag zijn die je zoekt.
Of huisnummers:

stationsweg 10..50

Zet er in het laatste voorbeeld wel een woonplaats bij.

Zoekcommando 4. Site:

viking site:www.psammos.nl

Wat is het? Met dit commando kun je zoeken binnen één site.

Wat doe je? Typ je zoekwoord en een spatie. Typ dan site: (de dubbele punt hoort erbij). Kopieer met ctrl c de hele domeinnaam van de site waarin je wilt zoeken en plak dit met ctrl v aan de dubbele punt vast.

Waarom? Er zijn twee redenen. Sommige websites hebben geen zoekmachientje om de eigen site te doorzoeken. Deze opdracht lost dat op. En het komt ook voor dat iets wel ergens op een site staat, maar dat de site dat zelf niet goed bijhoudt. Google weet het meestal wel!

Voorbeeld 1.

De geschiedenis-site www.psammos.nl heeft geen eigen zoekmachine. Er staat veel over Romeinen en Ridders. Maar hebben ze ook iets over de Vikingen? Zoek zo naar viking site:www.psammos.nl.
Je ziet dat je nu heel precies bij de informatie over de Vikingen terecht komt.

Voorbeeld 2.

De site www.leestafel.info heeft geen eigen zoekmachine. Wil je zoeken naar een schrijver, zoals Mikael Engström. Doe het dan zo:

engstrom site:www.leestafel.info

Je krijgt nu bovenaan resultaten met informatie over 'Dief van de duivel' van Mikael Engström.

Wil je weten wat de makers van een site over zichzelf zeggen? Zoek eens het woord redactie op verschillende sites. Begin bij www.8-12.info. Bekijk ook andere sites, zoals Het Klokhuis. Zoek ook met vergelijkbare woorden, zoals makers of redacteur.

redactie site:www.hetklokhuis.nl

Neem een willekeurige site die je wilt controleren. Kopieer het eerste deel van de opdracht redactie site: en zet deze woorden *voor* het webadres met een spatie. Haal alles achter .nl weg. Doe 't zoals hierboven.

Het maakt geen verschil of je http:// wel of niet in de opdracht meeneemt. viking site:www.psammos.nl en viking site:http://www.psammos.nl geven hetzelfde resultaat. Jeugdjournaal is een geval apart omdat je dat adres zonder www. schrijft.

Wil je alleen op Nederlandse sites zoeken dan is het zoekcommando site:nl Vooral handig bij buitenlandse namen en *bandjes*. Let op: geen punt voor nl! Doe het zo:

nelson mandela site:nl

of

one direction site:nl

Zoekcommando 5. Zoek één van deze woorden

boot OR schip OR varen

Wat is het? OR betekent: zoek dit OF dat. Je gaat zoeken op al deze woorden tegelijk, zonder dat ze samen hoeven te staan.

Wat typ je? Tussen de zoekwoorden komt het woordje OR te staan, in hoofdletters.

Het voorbeeld boot OR schip OR varen geeft verschillende sites met een van deze woorden.
Deze truc is vooral ook handig als je niet zeker bent van de spelling.

Zoek:

Huijgens OR Huygens

voor informatie over deze beroemde zeventiende-eeuwse natuurkundige, naar wie een Mars ruimtevoertuig werd vernoemd.

✓ CHECK het zelf

jungle OR wildernis OR oerwoud

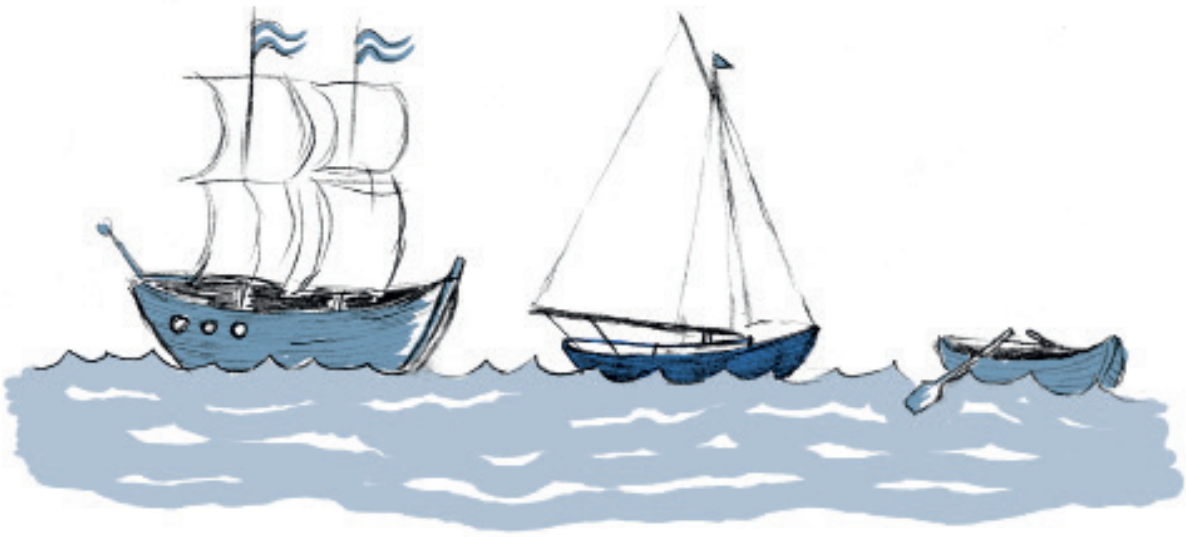

Zoekcommando 6. Vul de lege plek in met een sterretje

saturnus heeft * manen

Wat is het? Dit is de truc met het sterretje * . Met dit zoekcommando kun je iets opzoeken dat je niet precies kent. Alle variaties komen nu tevoorschijn.

Wat typ je? Een * op de plek van een onbekend woord of getal. Het sterretje heet asterisk. Typ: shift 8*

Doe het nu zelf. Hoeveel manen draaien er om de planeet Saturnus heen? Typ de zoekopdracht uit het voorbeeld.
Het kan ook om een ontbrekend *stukje* van een zin gaan.
Twee voorbeelden met leven * steppe

Of gebruik het sterretje samen met de truc met de aanhalingstekens. Zo dwingen we Google alleen te kijken naar de plek *precies* tussen deze woorden.

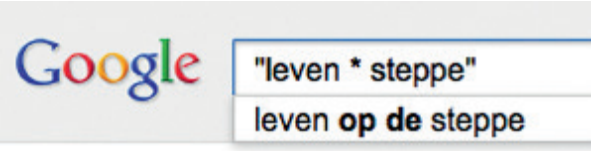

Welke woorden krijg je hier nog meer te lezen tussen *leven* en *steppe*? En welke sites daarvan zijn nuttig? Kijk ook goed naar het webadres (zie hoofdstuk 7).

Dit zoekcommando wordt ook *wildcard* genoemd. Het is een leuke truc, die door Google's eigen suggesties met aanvullen van je zoekwoord ook een beetje overbodig is geworden. Toch is het goed om het sterretje te kennen.

Zoekcommando's samen gebruiken

Veel commando's zijn goed samen te gebruiken. Maar houd het simpel. Het voorbeeld uit de inleiding was:

paard OR ezel -troje

Zo vind je websites met informatie over paarden of ezels, maar niet over het paard van Troje.

Ik woon zelf aan het IJ in Amsterdam en zag een schip varen: de Jan Steen. De merkwaardige vorm van het schip, met bakken en een grote oranje kraan, riep de vraag op wat dit voor schip zou zijn. Ik googelde

"jan steen" schip

Met deze opdracht had ik meteen beet: een steenstorter. Geen hits over de schilder Jan Steen, wel een lijstje met een zeilschip en een oorlogschip. En met de foto's van de site (of via *alleen* afbeeldingen) is snel te zien dat deze "Jan Steen" een soort baggerschip is.

Andere voorbeelden

1. Zoeken naar een boektitel die van alles kan betekenen
Soms is een boektitel als zoekopdracht niet precies genoeg. Wel als het een populair boek is, zoals Brief voor de koning of Kinderen van het achtste woud. Die kun je zelfs zonder aanhalingstekens wel vinden. Maar niet bij bijvoorbeeld een boek als "Op het randje". Dit boek is minder bekend *en* bestaat alleen uit heel gewone woorden. Geen Rattenvanger of Bliksemdief. We gaan eens op zoek naar informatie over dit mooie en wat treurige boek van Michael Engström.

"Op het randje"

De toevoegingen engstrom en boek laten al veel weg van wat je *niet* nodig hebt. Met woorden achter een minnetje verdwijnen de webwinkel sites en komen er meer boekbesprekingen naar boven. Doe het zelf en probeer de resultatenlijst kleiner te maken. Zet voor woorden uit de resultaten die je niet wilt een - (min). Zoals -beslist of -winkel.

2. Zoek een zin waaraan iets ontbreekt:

"internet bestaat" jaar

Dit is een opdracht waarin we een stukje van het antwoord voorspellen. De woorden die bij elkaar moeten staan, zetten we tussen aanhalingstekens. Hoeveel jaar internet bestaat weten we niet, wel dat deze drie woorden in het antwoord moeten staan.
Een paar resultaten:

• Bij SIDN (een belangrijke internetorganisatie) staat dit bericht: "Internet bestaat 35 jaar. In 1969 werd vanaf een computer van de universiteit van Los Angelos (UCLA) het eerste bericht over het Internet verstuurd." Het internet bestaat dit jaar dus 35 jaar. Let op! Dit is geschreven op 21 september 2004 ... Je leert uit dit resultaat ook dat je moet kijken wanneer een site gemaakt is! Het antwoord was anders in 2004, maar wordt niet elk jaar aangepast ...

• De start van internet is een onderwerp waar de meningen over kunnen verschillen. Bij Computeridee, een gewaardeerd tijdschrift, staat juist in 2013: “Internet bestaat 35 jaar”.

• Wikipedia laat de hele geschiedenis in detail zien, maar waar begint het nu precies?

Het is duidelijk een onderwerp waar je je in moet verdiepen, voordat je weet wat het antwoord zal zijn. Dit wordt in ieder geval duidelijk: internet is niet in een keer bedacht en opgericht.

3. Gebruik een paar zoekcommando’s *na* elkaar

a. Niet zeker van de spelling? Gebruik: OR

Ben je op zoek naar informatie over de uitvinder en natuurkundige Huijgens, maar weet je niet hoe je zijn naam schrijft? Is het Huijgens of Huygens? Ze komen allebei voor, dus Google zelf vindt de spelling van allebei even goed. Begin met het zoekcommando OR:

Huijgens OR Huygens

b. Bekijk de afbeeldingen

We gebruiken nu de portretten als een soort *filter* (kijk in de begrippenlijst voor uitleg). Want wij zoeken naar de zeventiende-eeuwse natuurkundige en dat zie je aan de tekeningen en schilderijen.
Let op de sites die bij de plaatjes horen: Sterrenkunde in Nederland, Entoennu, Proevenvanvroeger. Drie heel verschillende sites en ze geven dezelfde spelling aan: Huygens. Nu zijn we al een eind op weg. De voornaam is ook duidelijk: christiaan huygens.

c. De truc met het minnetje herhalen

Wel duiken er nog allerlei scholen en verenigingen op die weggelaten kunnen worden. Dat doen we met het minnetje (uitsluiten):

christiaan huygens -college -vereniging.

Nu hebben we een vrij ‘schone’ lijst met resultaten, waarin informatie voorkomt van onder andere : entoen.nu, SchoolTV-Beeldbank en Het Klokhuis.

4. Zoek een naam op één site
Boeken van kinderboekenschrijver Marco Kunst vind je met een combinatie van twee commando's. Zet aanhalingstekens om de naam: "marco kunst" en gebruik het zoekcommando site: Samen dus:

"marco kunst" site:www.leestafel.info

Verzin ook je eigen combinaties!
Veel zoekplezier.

Nog een leuk weetje: Google als rekenmachine. Hoeveel is 8-12? Bestaat dat? Ja -4 is het goede antwoord. Wil je weten hoeveel 1327 plus 839 is, typ dan 1327+839 in het zoekvenster. Om te vermenigvuldigen gebruik je een asterisk *. Tussen twee getallen wordt dit sterretje niet als de lege plek (wildcard) gezien.

Colofon

ISBN 978-90-820833-0-9
NUR 100, 211, 241

Slim Zoeken op internet
voor thuis, op school en waar je ook bent
www.slimzoeken.nu

PIM Persoonlijke Informatie Methode

Auteur: Maarten Sprenger
Eindredactie: Lia Hesemans

Grafisch ontwerp en illustraties: Sonja van Hamel
Drukwerk: Publishers Services, Oss

Bronvermeldingen beeld
Foto's Jan Steen, voetbal en VOC Amsterdam (cover) Maarten Sprenger
Happy Children en vlinder (cover) © iStockphoto.com/dwvbaf

Een uitgave van De Wereld van Bovenaf, Amsterdam
www.dewereldvanbovenaf.nl

Dank aan Lola Sprenger, Bruno Sprenger, Fow Pyng Hu, Rogier van Meer, Mieke van de Akker, Claire Lonsain, Frances Rijkenberg en Jolanda Bischof van De Dapperschool in Amsterdam, Gertrude Arends van de Sint Lidwinaschool in Amsterdam, Geert Lovink, Niels Huijbregts, Abe Bouma, Erwin Blom, Martin Bruggink, Erik Barendsen, Piet Schreuders, Patrick Everard, Fred Schmidt, Marleen Fekkers, Job Koopman, Maarten Hasselaar, Jeroen Hasselaar, Amira Bouali, Sjoerd Besselaar, Ans Veltman, Rudo Romijnders, Ewoud Sanders en Karin Rekvelt.

© 2013/2015 Maarten Sprenger/De Wereld van Bovenaf
Alle rechten voorbehouden